

MĀJAS VISIEM PUTNIEM!
LATVIJAS APVIENOTĀ PUTNKOPĪBAS NOZARES ASOCIĀCIJA

Reģistrācijas Nr. 50008102661; Republikas laukums 2 – 518, Rīga, LV-1010, Latvija
e-pasts: info@poultry.lv; tālr.: 26147764

Latvijas Republikas
Ministru prezidentei
Evikai Siliņai
pasts@mk.gov.lv

Zemkopības ministram
Armandam Krauzem
pasts@zm.gov.lv

Ekonomikas ministram
Viktoram Valainim
pasts@em.gov.lv

Iekšlietu ministram
Rihardam Kozlovskim
pasts@iem.gov.lv

Rīgā, 2024.gada 26.novembrī; Nr.2024/024

Par darbaspēka nodrošināšanu

Izskatīšanai Ministru kabinetā tiek gatavoti "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 28. janvāra noteikumos Nr. 55 "Noteikumi par ārzemnieku nodarbināšanu" (23-TA-1584). Kā norādīts anotācijā, tiesību akta projekta mērķis ir mazināt darbaspēka nepietiekamības nelabvēlīgo ietekmi uz ekonomikas izaugsmi, kā arī mazināt darbaspēka imigrācijas sistēmas negodprātīgas izmantošanas riskus. Nenoliedzot grozījumu nepieciešamību, Latvijas Apvienotā putnkopības nozares asociācija (LAPNA) uzskata, ka ir jāņem vērā vēl vairāki apstākļi, kas pašlaik rada būtisku šķēršļus un nevajadzīgu birokrātisko slogu darbaspēka piesaistei no ārvalstīm.

Neskatoties uz to, ka Latvijā ir stratēģiskas nozīmes uzņēmumi, kuriem regulāra darbaspēka piesaiste no ārvalstīm ir objektīvi nepieciešama, birokrātiskās procedūras šādu regulāru pieprasījumu gadījumā neatšķiras no atsevišķu mazskaitlīgu pieteikumu gadījumiem, attiecībā uz kuriem varētu attiekties darbaspēka imigrācijas sistēmas negodprātīgas izmantošanas riski. Tiek radīts nevajadzīgs birokrātisks slogs. Uzskatām, ka pastāvīgajiem sadarbības partneriem ar augstu uzticamības pakāpi ir jānodrošina *zaļais koridors*, kas izslēdz nevajadzīgās birokrātiskās procedūras.

Otrkārt, lai nodarbinātu ārzemniekus Latvijā, darba devējiem ir jāievēro vairāki noteikumi, ieskaitot minimālās algas prasības, kas atbilst Latvijas Republikā strādājošo mēneša vidējai bruto darba samaksai, kas 2023. gadā bija 1537 eiro. Šī prasība attiecas uz ārzemnieku nodarbinātību neatkarīgi no konkrētās amata kvalifikācijas vai profesionālā līmeņa, radot nesamērīgu slogu darba devējiem, īpaši amatiem ar zemākām kvalifikācijas prasībām, piemēram, palīgstrādniekiem. Šobrīd Latvijas minimālā mēneša darba alga ir 700 eiro, sākot no 2024. gada 1. janvāra, kas būtiski atšķiras no iepriekš minētās vidējās algas. **Prasība maksāt visiem ārzemniekiem algu, kas atbilst valstī vidējai darba samaksai, neatkarīgi no profesionālās kvalifikācijas, ir finansiāli neizdevīga un ekonomiski nepamatota.** Lai veicinātu ārzemnieku nodarbinātību un labāk pielāgotos Latvijas darba tirgus vajadzībām, būtu lietderīgi noteikt gradētu algas līmeni, kas atspoguļo konkrētā darba kvalifikācijas līmeni un profesionālās prasmes. Šāda pieeja, kas balstīta uz Eiropas profesionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru un atbilstošu algu gradāciju, nodrošinātu, ka zemākas kvalifikācijas darbos ārzemniekiem tiek maksāta alga, kas ir samērīga ar Latvijas tirgus īpatnībām un darba

prasībām. Latvijas valdībai būtu nepieciešams **pārskatīt ārzemnieku nodarbināšanas atalgojuma prasības, atceļot 1537 eiro vidējo bruto darba algas sliekšni** un nosakot atbilstošus algas līmeņus katram profesionālās kvalifikācijas līmenim attiecīgajā nozarē.

Treškārt, nepieciešams pārskatīt personāla nomas nodokļu politika Latvijā, lai neveidotos dubultās nodokļu aplikšanas problēmas. Personāla nomā iznomātājs ir Latvijas nerezidents, kuram nav pastāvīgas pārstāvniecības Latvijā, savukārt personāla nomnieks ir Latvijas uzņēmums, kas atbild par iznomātā personāla darbu un nodokļu nomaksu. Latvijā iznomātā personāla ienākumi ir ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN) aplikami ienākumi, un tie paredz nodokļu aprēķinu pēc 23% likmes. Tādēļ Latvijas uzņēmumam kā personāla nomniekam ir pienākums aprēķināt un ieturēt IIN no katra iznomātā darbinieka darba ienākuma. Turklāt, saskaņā ar valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (VSAOI), Latvijas uzņēmumam ir jāveic iemaksas, kas papildus palielina nodokļu slogu šiem darbiniekiem. Dubultās nodokļu aplikšanas problēma Latvijā veidojas, jo iznomātie darbinieki jau maksā nodokļus savā izcelsmes valstī, kur atrodas viņu darba devējs - personāla iznomātājs. Šie nodokļi ietver gan ienākuma nodokli, gan sociālās apdrošināšanas iemaksas, kas nodrošina darbinieka tiesības un atbalstu iznomātāja valstī. Taču, **ja šiem darbiniekiem piemēro arī pilnu nodokļu slogu Latvijā, tas rada dubulto nodokļu slogu, kas ir ekonomiski nepamatots.**

Turklāt, Latvijā pašlaik pastāv tendence “saskatīt” jebkuru ārvalstu pakalpojumu ar darbaspēka iesaisti kā darbaspēka nomu. Tas attiecas arī uz situācijām, kad pakalpojuma sniedzējs faktiski sniedz noteiktu pakalpojumu, piemēram, uzlīmju līmēšanu, kas prasa tikai fizisku darbaspēka iesaisti, nevis patstāvīgu un pilnvērtīgu darbinieku integrāciju uzņēmuma struktūrā. Šāda pieeja faktiski ierobežo Latvijas uzņēmumu iespējas sadarboties ar ārvalstu uzņēmumiem. Lai atrisinātu šo situāciju, nepieciešams ieviest nodokļu politikas pasākumus, kas saskaņotu abu valstu nodokļu likumus, novēršot dubultu aplikšanu. Tādējādi darbiniekiem būtu nodokļu saistības tikai vienā valstī, par ko varētu rūpēties, izmantojot starptautiskos nolīgumus un dubultās nodokļu aplikšanas novēršanas principus, kas sekmētu Latvijas ekonomisko pievilcību starptautiskajiem uzņēmumiem un palīdzētu optimizēt iznomātā personāla izmaksas.

LAPNA aicina papildināt "Grozījumu Ministru kabineta 2014. gada 28. janvāra noteikumos Nr. 55 "Noteikumi par ārzemnieku nodarbināšanu" protokollēmumu un dot uzdevumu atbildīgajām ministrijām kopīgi izstrādāt priekšlikumus grozījumiem tiesību aktos, kas nodrošinātu birokrātiskā sloga samazināšanu attiecībā uz ārzemnieku nodarbināšanu stratēģiskajos uzņēmumos un *zaļā koridora* izveidi, kā arī novērstu ekonomiski nepamatotās vidējās darba samaksas prasības, kas neņem vērā darba samaksas atšķirības dažādās nozarēs un neņem vērā darbam nepieciešamo profesionālās kvalifikācijas līmeni, un novērstu dubultās nodokļu aplikšanas iespējas.

Jānis Gaigals

LAPNA valdes priekšsēdētājs

tālr.: 29442775